

992900/4101/33/2021-WUK

Pan Andrzej Szynka
Prezes Stowarzyszenia Tłumaczy Polskich
ul. Grażyny 13
02-548 Warszawa

Szanowny Panie Prezesie,

w odpowiedzi na pismo z 18 stycznia 2021 r. Departament Ubezpieczeń i Składek wyjaśnia.

Zasady ubezpieczeń społecznych od 1999 r. reguluje ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych¹. Zgodnie z tą ustawą tytułem do ubezpieczeń społecznych jest m.in. pozostawanie w stosunku pracy, czy też prowadzenie pozarolniczej działalności.

Osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona². Ubezpieczenie chorobowe dla tych osób jest dobrowolne³. Dotyczy to także osób, które w ramach pozarolniczej działalności gospodarczej wykonują umowy cywilnoprawne (np. umowę zlecenia), tj. umowy, których przedmiot jest taki sam jak przedmiot prowadzonej działalności i dla

---

¹ Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2020 r. poz. 266, z późn.zm.).

² Art. 6 ust. 1 pkt 5, art. 12 ust. 1 oraz art. 13 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

³ Art. 11 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

celów podatkowych przychód uzyskiwany z tych umów jest traktowany (opodatkowany) jako przychód z działalności gospodarczej. Osoby te bowiem podlegają ubezpieczeniom tylko z tytułu wykonywania działalności gospodarczej.

Obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu podlegają osoby wymienione w ustawie o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych⁴. Są to m.in. osoby, które spełniają warunki do objęcia ubezpieczeniami społecznymi np. pracownicy, osoby prowadzące działalność pozarolniczą, osoby pobierające emeryturę lub rentę.

W przypadku jednoczesnego wystąpienia kilku tytułów rodzących obowiązki ubezpieczeń społecznych lub ubezpieczenia zdrowotnego następuje **zbieg tytułów do ubezpieczeń**, do których mają zastosowanie odpowiednie przepisy ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych⁵ lub ustawy zdrowotnej⁶.

Osoby, które wykonują pracę **wyłącznie** na podstawie umowy o dzieło nie podlegają z tego tytułu ubezpieczeniom społecznym ani ubezpieczeniu zdrowotnemu.

Obowiązek ubezpieczeń społecznych z tytułu umowy o dzieło istnieje natomiast, gdy umowa taka została zawarta z własnym pracodawcą lub jest wykonywana na rzecz własnego pracodawcy. W takich przypadkach umowa o dzieło jest w zakresie ubezpieczeń społecznych traktowana jak umowa o pracę.

Szczegółowe zasady podlegania ubezpieczeniom społecznym, ustalenia podstaw wymiaru składek oraz wyjaśnienia dotyczące rozstrzygania zbiegów tytułów do ubezpieczeń społecznych zamieszczone są w poradnikach na stronie internetowej www.zus.pl.

Odnosząc się do poszczególnych pytań informuję:

Ad. 1

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, osoby które pobierają emeryturę lub rentę i dodatkowo rozpoczną prowadzenie działalności gospodarczej podlegają obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z obu tych tytułów. Składka na ubezpieczenia zdrowotne, co do

---

⁴ Art. 66 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2020 r. poz. 1398, z późn.zm.), zwanej dalej ustawą zdrowotną.

⁵ Art. 9 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

⁶ Art. 82 ustawy zdrowotnej.

zasady, jest więc w tych przypadkach należna zarówno od uzyskiwanej emerytury lub renty oraz z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej⁷.

Podstawą wymiaru składki na to ubezpieczenie z tytułu pobierania emerytury lub renty jest kwota tego świadczenia, natomiast z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej – zadeklarowana kwota, nie niższa niż 75% przeciętnego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w czwartym kwartale roku poprzedniego, przy czym składka w nowej wysokości obowiązuje od 1 stycznia do 31 grudnia danego roku⁸.

W powyższych sytuacjach przepisy przewidują jednak możliwość zwolnienia z obowiązku odprowadzania składki na ubezpieczenie zdrowotne z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej, jeśli spełnione zostaną określone warunki.

Zwolnienie to dotyczy osób, które pobierają świadczenie emerytalne lub rentowe w wysokości nieprzekraczającej miesięcznie kwoty minimalnego wynagrodzenia, o ile osoby te dodatkowo:

- uzyskują przychody z tytułu wykonywanej działalności w wysokości nieprzekraczającej **miesięcznie** 50% kwoty najniższej emerytury lub
- opłacają podatek dochodowy w formie karty podatkowej⁹.

Przez emeryturę lub rentę, o których mowa powyżej należy rozumieć świadczenie w wysokości określonej decyzją przyznającą to świadczenie, a zatem w wysokości przed potrąceniem należnej kwoty podatku, czy składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Natomiast, pod pojęciem przychodu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej należy rozumieć przychód w rozumieniu przepisów podatkowych i nie należy go mylić z dochodem. Do celów ustalenia zwolnienia z obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej za dany miesiąc, uwzględniać należy przychód osiągnięty z działalności za ten miesiąc.

Ad. 2

Zgodnie z zapisami ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, osoby które mają ustalone prawo do emerytury, jeśli dodatkowo rozpoczną prowadzenie działalności gospodarczej nie podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu wykonywanej działalności.

---

⁷ Art. 82 ust. 1 ustawy zdrowotnej.

⁸ Art. 81 ust. 2 oraz ust. 8 pkt 2 ustawy zdrowotnej.

⁹ Art. 82 ust. 8 ustawy zdrowotnej.

Nie ma znaczenia przy tym wysokość pobieranego świadczenia emerytalnego. Osoby takie mogą dobrowolnie podlegać ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym¹⁰. Jeśli przystąpią do tych ubezpieczeń zostaną objęte obowiązkowym ubezpieczeniem wypadkowym. Podlegają natomiast obowiązkowo ubezpieczeniu zdrowotnemu¹¹.

Ad. 3

Osoby, które spełniają jednocześnie warunki do objęcia obowiązkowo ubezpieczeniami społecznymi z tytułu stosunku pracy oraz jako osoby prowadzące działalność gospodarczą są tymi ubezpieczeniami obejmowane wyłącznie ze stosunku pracy, jeżeli:

- w umowie o pracę mają zagwarantowane co najmniej minimalne wynagrodzenie (które w 2021 r. wynosi 2 800 zł),
- w razie braku zagwarantowania co najmniej minimalnego wynagrodzenia (co może mieć miejsce w przypadku zatrudnienia w niepełnym wymiarze czasu pracy) - jeśli podstawa wymiaru składek z tytułu stosunku pracy, uzyskana w danym miesiącu wynosi co najmniej minimalne wynagrodzenie.

W przeciwnym przypadku podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym z obu tytułów, czyli zarówno z umowy o pracę i z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności¹².

Osoby takie podlegają także obowiązkowo ubezpieczeniu zdrowotnemu z obu tytułów¹³.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne dla osób rozpoczynających prowadzenie pozarolniczej działalności, stanowi zadeklarowana kwota nie niższa niż 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego (które w 2021 r. wynosi 3 155,40 zł)¹⁴.

Natomiast osoby, które spełnią określone w ustawie warunki, tj.¹⁵:

- w okresie ostatnich 60 miesięcy kalendarzowych przed dniem rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej nie prowadziły pozarolniczej działalności,

---

¹⁰ Art. 9 ust. 5 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

¹¹ Art. 66 ust. 1 pkt. 1 lit. c, art. 82 ust. 1 ustawy zdrowotnej.

¹² Art. 9 ust. 1a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

¹³ Art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. c, art. 81 ust. 2 ustawy zdrowotnej.

¹⁴ Art. 18 ust. 8 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

¹⁵ Art. 18a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

- nie wykonują działalności gospodarczej na rzecz byłego pracodawcy, na rzecz którego przed dniem rozpoczęcia działalności gospodarczej w bieżącym lub w poprzednim roku kalendarzowym wykonywały w ramach stosunku pracy lub spółdzielczego stosunku pracy czynności wchodzące w zakres wykonywanej działalności gospodarczej, mogą skorzystać z „**preferencyjnych zasad**” opłacania składek na ubezpieczenia społeczne przez okres 24 miesięcy kalendarzowych od dnia rozpoczęcia wykonywania tej działalności. Osoby takie mogą opłacać składki na ubezpieczenia społeczne od zadeklarowanej przez siebie kwoty, nie niższej jednak niż 30% kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę (w 2021 r. wynosi ona 840 zł).

Jednocześnie w niektórych przypadkach, po spełnieniu warunków zapisanych w ustawie Prawo przedsiębiorców¹⁶, tłumacze będą mogli skorzystać z „ulgi na start”, czyli przez okres 6 miesięcy nie będą objęci obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym z tytułu podjęcia działalności gospodarczej.

Więcej informacji o tej oraz o innych ulgach dla osób prowadzących działalność gospodarczą w ulotce „Masz wybór” dostępnej na stronie internetowej ZUS.

Ad. 4

Przepisy ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych nie uzależniają obowiązku odprowadzania składek na ubezpieczenia społeczne od wysokości uzyskiwanego przychodu. Ta okoliczność ma, w niektórych przypadkach, wpływ na rozstrzygnięcie zbiegu tytułów do ubezpieczeń społecznych. W Ad 3. opisaliśmy jakim ubezpieczeniem będzie podlegać pracownik prowadzący dodatkowo działalność gospodarczą.

Ad. 5

Jak wyżej - kwota uzyskana za tłumaczenie w ramach prowadzonej działalności gospodarczej nie wpływa na rozstrzygnięcie obowiązku ubezpieczeń społecznych, ani ustalanie podstawy wymiaru składek z tego tytułu.

Ad. 6

---

¹⁶ Art. 18 ust. 1 ustawy z 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz. U. 2021 r. poz. 162).

Z „**preferencyjnych zasad**” opłacania składek na ubezpieczenia społeczne mogą skorzystać osoby, które spełniają warunki zapisane w ustawie (przedstawione w Ad. 3), a więc także tłumacze prowadzący pozarolniczą działalność gospodarczą.

Z poważaniem

Do wiadomości:

Zakład Ubezpieczeń Społecznych

III Oddział w Warszawie